

بودجه داده خواهد شد و در مجلس بطور اختصار بنده عرض کردم که خاطر آقایان مستحضر باشد که در حقیقت این رقم صرفه جوئی که در هزینه بنده شده است آنچه در صورت ظاهر که ۱۱۹۱ میلیون ریال باشد نیست بلکه خیلی بیشتر از این است منتهی تفاوت رفته برای جبران آن اضافاتی که خود مجلس تصویب کرده اند و البته بهمه وزارت خانه ها داده میشود .

رئیس - قرائت میشود :

(مجلس شورای ملی)

سبا تقدیم لایحه قانون بودجه سال ۱۳۲۱ کشور و صورتهای ضمیمه آن به عرض توضیحات زیر مبادرت میشود :

هر چند طبق معمول و مقررات جاری میباشد لایحه بودجه هر سال کشور در جریان ایام دوم سال قبل موقعی پیشنهاد شود که مجلس شورای ملی برای رسیدگی های لازم وقت کافی داشته و بتواند تا پانزده روز باقی سال مانده آنرا تصویب نماید ولی امسال بواسطه وقفه ها و پیش آمد هائی که برخاطر آقایان نمایندگان پوشیده نیست تقدیم لایحه قانون بودجه بموقع ممکن نشده و با اینکه فرصت تهیه بودجه تقریباً از دست رفته بود معذرتاً تا حدی که وقت و سرعت عمل اجازه میداده است دولت با کوشش زیاد بتهییه و تقدیم آن قبل از حلول سال او موفق شده است .

چنانکه ملاحظه میفرمائید در آمد این بودجه نسبت بدر آمد بودجه سال ۱۳۲۰ مبلغ (۴۷۹۴۴۵۷۷۸) ریال و هزینه آن نسبت به بودجه مذکور مبلغ (۱۱۹۱۰۳۸۵۹۵) ریال کمتر میباشد . علت این کاهش تغییری است که بر اثر تجزیه بیلت گذشته در سیاست مالی دولت داده شده باین معنی که بر حسب سیاست سابق صلاح کشور اینطور تشخیص داده شده بود که هر سال نسبت بسال قبل برای مصارف عمران و ترقی کشور اعتبارات بیشتری در بودجه منظور و در آمد دولت هم باستظهار توسعه امور اقتصادی و امکان وصول مبلغ بیشتری هر سال نسبت بسال قبل زیادتر پیش بینی شود و حتی از سال ۱۳۱۸ بعد بودجه ها با کسر های فاحشی بمجلس

شورای ملی پیشنهاد و بتصویب رسیده است .

هر چند این سیاست که البته بمنظور آزمایش تعقیب میشود برای ترقی و عمران کشور حقیقتاً مفید واقع شده و آثار خوب آنرا نمیتوان انکار نمود ولی چون از طرفی سرعت بسط این سیاست با استعداد مالی کشور متناسب نبوده و از طرف دیگر هم پیشرفت آن با وقایع جنگ عالمگیر و آشفتگی امور اقتصادی و بازرگانی جهان مصادف گردیده از این رو در وضع مالی دولت و مردم اشکالات بسیاری ایجاد کرده است که حل آنها جز با مدارا و میانه روی در امور مالی دولت و تطبیق عاقلانه آن با وضع حاضر و اثر تحولات آینده جنگ کنونی ممکن نخواهد بود با توجهت فعلاً بودجه هزینه در حد اقل مصارف لازم و بودجه در آمد در حد اکثر در آمد پیش بینی شده و باین ترتیب برقراری موازنه بین در آمد و هزینه که قدم اول اصلاحات مالی است برداشته شده است ولی جای انکار نیست که این بودجه بخودی خود نمیتواند برای امور مالی دولت در سال آینده یک برنامه مطمئنی باشد زیرا اگر در قسمت هزینه تا حدی پرداخت مصارف در اختیار دولت میباشد در قسمت در آمد و بخصوص در آمد های گمرکی و در آمد های اقتصادی موجبات دیگری در کار است که از اختیار دولت بکلی خارج بوده و تابع شدت و یا ضعف تأییراتی است که جنگ کشورهای دیگر در امور اقتصادی و بازرگانی کشور ما داشته و خواهد داشت با این حال البته محولت سعی وافی خواهد نمود تا حدی که اوضاع اجازه دهد با تمام تدابیر ممکنه نكس احتمالی در آمد ها را بوسیله صرفه جوئی شدید در مصارف جبران نماید باین ترتیب که اولاً در موقع تهیه بودجه های تفصیلی که باید منتهی تا آخر خرداد ماه ۱۳۲۱ با موافقت وزارت دارائی بکمسیون بودجه مجلس شورای ملی پیشنهاد بشود جزء بجزء بمولد بودجه ها رسیدگی شده و اگر مصارفی ملاحظه شد که تقلیل یا حذف آنها با اساس احتیاجات دولت سکنه وارد نمیکند با موافقت وزارتخانه مربوطه از منظور داشتن آنها صرف نظر خواهد شد ثانیاً در پرداخت مصارف مراقبت و نظارت شدید بعمل خواهد آمد که

با حد اقل هزینه حد اکثر نتیجه حاصل گردد ثالثاً در سازمانهای وزارتخانه ها و بخصوص وزارت دارائی تجدید نظر شده و اصلاحاتی که با مقتضیات فعلی بهتر و فوق بدهد در آنها بعمل خواهد آمد علاوه بر صرفه جوئیهایی هم که از راه تقلیل هزینه بدست میآید سعی خواهد شد بوسیله وارد کردن و توسعه مصرف اجناس ضروری که خرید و فروش آنها با دولت است و همچنین فراهم آوردن تسهیلات لازم در امر بازرگانی خارجی تا جائیکه ممکن شود موجبات افزایش در آمد میسر گردد چون بجهتی که در قسمت مقدم عرض شد تهیه مواد متمم قانون بودجه هم مصادف با ضیق وقت گردیده و تهیه و تقدیم آن متعاقب لایحه قانون بودجه ممکن نگردد از این رو ضمن لایحه تقدیمی استعجازه شده است که مقررات قانون فعلی برای دو ماهه اول سال بقوت خود باقی باشد تا فرصت بیشتری مواد متمم بودجه ۱۳۲۱ تهیه و تقدیم گردد دیگر اینکه چنانچه در تنظیم بودجه برقراری موازنه بین در آمد و هزینه مورد علاقه کامل دولت واقع بوده و از طرفی هم برای تشخیص درجه اهمیت و لزوم اعتبارات ساختمان پیشنهادی وزارتخانه ها بحال باقی نبود و منظور داشتن همه اعتبارات موازنه بودجه را مختل مینمود باین جهات اعتبار ساختمانها (باستثنای ساختمانهای وزارت بازرگانی و پیشه و هنر و وزارت راه) یکجا در بودجه هزینه منظور گردید تا از آن اعتبار برای ساختمانهای ایامه تمام و همچنین ساختمانهاییکه تعویق در بنای آن واقعا موجب زیان دولت است استفاده بعمل آید . با عرض مراتب بالا طرح قانون بودجه سال ۱۳۲۱ بشرح سه ماده زیر و صورتهای ضمیمه آن پیشنهاد و تصویب آن تمینی میشود :

ماده اول - مجلس شورای ملی بسودجه سال ۱۳۲۱ کشور را که مطابق صورت ضمیمه از حیث در آمد بمبلغ ۳/۱۳۴/۳۲۲/۹۴۰ ریال و از حیث هزینه بمبلغ ۳/۱۳۲/۸۷۳/۰۸۱ ریال بالغ میباشد تصویب و در مورد وزارتخانه ها و ادارات بوزارت دارائی اجازه میدهد مصارف جاری آنها را در سه ماه اول سال ۱۳۲۱ در حدود اعتباراتیکه

در بسودجه های تفصیلی سال ۱۳۲۰ منظور بوده و حقوق کارمندان و خدمتگزاران آنها را مطابق با مبلغ پرداخته شده و با تعهد شده اسفند ماه ۱۳۲۰ از محل اعتباراتیکه برای آنها در بودجه ۱۳۲۱ تصویب شده است بپردازد . پرداخت اعتبارات از ماه چهارم سال بعد موکول بر این خواهد بود که وزارتخانه ها بودجه تفصیلی خود و بودجه های تفصیلی ادارات مربوط بخود را با موافقت وزارت دارائی بکمسیون مجلس شورای ملی پیشنهاد نمایند . پس از آن مادام که بودجه های تفصیلی از تصویب کمسیون بودجه نگذشته است اعتبارات ملحق بودجه پیشنهادی قابل پرداخت خواهد بود . ماده دوم - مواد متمم بودجه سال ۱۳۲۰ تا آخر اردیبهشت ۱۳۲۱ بقوت خود باقی خواهد بود .

ماده سوم - اجازه که بموجب قانون ۲۸ دیماه ۱۳۲۰ بوزارت بازرگانی و پیشه و هنر داده شده بود دائر بانسکه مطابق حد اقل احتیاجات و در حدود بودجه های مصوب سازمان اداری خود را تا آخر اسفند ماه ۱۳۲۰ بدهد برای سه ماه تمدید میشود تا در ظرف این مدت وزارت نامبرده سازمان خود را بطوریکه در قانون مذکور مقرر شده است اصلاح و تکمیل نموده در ضمن بودجه تفصیلی ۱۳۲۱ بمجلس شورای ملی پیشنهاد نماید .

رئیس - آقای انرار

جهت از نمایندگان - مطرح که نیست

انوار - يك مسئله دیگر است . بنده خیلی خورسندم از اینکه يك حسن تفاهمی است مابین مجلس و وزراء ولی يك چیزی نظرم آمد و آن این است که هر وقت بودجه میآید همه وزراء میآمدند و بودجه را تقدیم میکردند امروز فقط آقای نخست وزیر و آقای وزیر دارائی آمده اند (چند نفر از نمایندگان - امروز که مطرح نیست) البته این معلوم است که موقع تقدیم طرح روز دیگری خواهد بود . ولی سابقه را نباید از دست داد يك موضوعی که آقای وزیر دارائی را توجه میدهم که ملاحظه فرمائید آن چیزی که اهم است در بودجه مطرح بودجه و بحث در کمسیون آن چیزی که ما

مدتها است صحبت میکنیم تفریح بودجه است در این مدتی... که بنده این مقام را در مجلس داشتم آنچه شنیده ام بعد از بنده يك دفعه گویا آقای تقی زاده وزیر دارائی بوده اند تفریح بودجه را آورده اند به مجلس اگر شما موفق شوید يك همتی بکنید و خدمتی بکنید اساس موضوع تفریح بودجه است که این بودجه ای را که مجلس شورای ملی رأی میدهد و بعد می رود در وزارتخانه و وزراء تقسیم میکنند مابین ادارات خودشان صورت تفریح که مخارج چه اندازه شده است و صرفه جوئی چه اندازه شده است تا بحال نیامده است به مجلس شورای ملی از جمله چیزهایی که در قانون دیوان محاسبات هست و این مسئله را پیش بینی کرده است مسئله تفریح بودجه است موضوع دیگر اینکه در کمیسیون بودجه پربروز که بودجه کشاورزی يك جزئیات مطرح بود يك مسئله را بنده با آقای وزیر کشاورزی صحبت کردم و حالا محض تذکر آقای وزیر دارائی عرض میکنم گفتیم آقای وزیر کشاورزی بودجه کشاورزی در حدود دوازده میلیون است این دوازده میلیون دوشش ماه میشود از اول سال تا شهر یورماه و از شهر یورماه تا آخر مخارج ششماه را بیاورید بعد از این شش ماه دیگرش را چه کار کردید این شش ماه بعد از واقعه شهر یورماه را این پیش آمدی که واقع شده است شما میگویند تمام مخارج شده است چه کار کرده اید؟ این ششماه بعد که قدمی برداشته اید این مخارج تقسیم میشود باین ایام این ایام از اول سال تا آخر شهر یوردست اما از آخر شهر یوربه بعد که نصف بودجه است صورت را بیاورید به بینیم چکار کرده اید ما اطلاعات داریم مابقی دیگر که جارفته است این را بر سبیل تمثیل عرض کردم بنده این را میشنوم و دفعه اول نیست که خدمتتان عرض میکنم این را باریک بشوید و مشکافی کنید در مسئله بودجه حالا دولت بشما قدرت داده مجلس شورای ملی بشما قدرت داده موقع نرس و هم نیست موقعی است که این مسئله را در آورید که این ششماه این وزارتخانه ها این مخارج و این بودجه که داشته اند چکار کرده اند گرچه آقای وزیر جنگ نیامده اند ولی معاونشان هست بروند وارد شوند در وزارت جنگ مالیه ملت چه شده است کجا رفته است اینها چه ترتیبی شده این ابارها که

عدلیه که قوه قضائیه بود آمده بود قوه مقننه شده بود .
وزیر دارائی - بنده جواب آقای انوار را بطور اختصار عرض میکنم اولاً آقایان وزراء معمولاً در موقع طرح بودجه باید حاضر باشند و جواب بدهند ولی اکنون بودجه مطرح نیست و دوم اینکه راجع به تفریح بودجه البته تحت نظر دولت است و پس از رسیدگی کامل دولت بموقمش حاضر میشود و تقدیم میشود و البته مطابق ترتیبات مجلس و قواعدی که باید رعایت شود دولت رعایت کرده و در موقمش مطرح و مذاکره خواهد شد .

رئیس - آقای طباطبائی .

طباطبائی - این موضوع مطرح نیست ولی خواستم به آقای وزیر دارائی تذکر دهم که مقرر فرمائید در موقع طبع ارقام بودجه با عدد ننویسند که اشتباهی در خواندن رخ ندهد .

۳ - تقدیم و تصویب لایحه بر قراری وظیفه درباره وراث افراد و افسران ارتش |

نخست وزیر - در کابینه سابق يك لایحه تقدیم مجلس شورای ملی شده بود راجع بافسران و افراد ارتش که در وقایع اخیر شهادت رسیده بودند و برای ورثه آنها وظیفه برقرار شده بود و آن لایحه پس گرفته شد و حالا هیئت دولت همان لایحه را تقدیم میکند و تقاضای فوریت هم میکند .

رئیس - لایحه قرائت میشود .

(اینطور خوانده شد)

مجلس شورای ملی .

در پیش آمد وقایع اخیر راجع بوراث افسران و افراد داوطلب و نفرات وظیفه و همردیف های آنها که در موقع انجام وظیفه شهید شده اند در نظر است که تمام حقوق آنها مطابق درجه که داشته اند از تاریخ شهادت در باره وراث آنان بمنوان وظیفه ماهیانه برقرار گردد علیهذا لایحه (ماده بگانه) زیر را پیشنهاد و درخواست تصویب آنرا بقید فوریت مینماید .

ماده بگانه - وزارت جنگ مجاز است برابر اصل حقوق نسران و استواران و درجه داران و افراد داوطلب و وظیفه

و همردیفان آنها که در پیش آمد وقایع اخیر در موقع انجام وظیفه شهادت رسیده اند از محل درآمد بازنشستگی وزارت جنگ مطابق حقوقیکه در آن تاریخ دارا بوده اند و برای نفرات وظیفه ماهیانه شصت ریال مطابق تقاعدیکه بآنها تعلق میگرفته است و وظیفه ماهیانه درباره وراث آنان برقرار و از تاریخ شهادت آنها طبق قانون بازنشستگی ارتش پرداخت نماید .

رئیس - فوریت لایحه مطرح است . آقای ملک مدنی .

ملک مدنی - موافقم .

رئیس - آقای اعتبار .

اعتبار - موافقم .

رئیس - آقای دکتر طاهری .

دکتر طاهری - موافقم .

رئیس - آقای آزادی .

آزادی - موافقم .

رئیس - آقای امیر تیمور .

امیر تیمور - موافقم .

رئیس - آقای طباطبائی .

طباطبائی - در اصل لایحه هیچک از آقایان مخالف نیستند که بوراث افسران و افرادی که شهید شده اند حقوقی داده شود نظر این است که در تقسیم آن نسبت بوراث مقتولین رعایت عدالت شود مثلاً بنده شنیدم که بوراث مشمولین نظام وظیفه شصت ریال داده میشود و بنظر بنده این چیز قابلی نیست و با این دردی دوا نمیشود اگر يك کسی با ما همی هشت قران دو سال سه سال خدمت کرده و بعد دعوت شده و جانش را داده است حالا با شصت ریال با این زندگانی عائله او چطور زندگی میکنند و در صدر ماده نوشته شده افراد مقتول هم وراثشان مشمول این ماده هستند البته منکر وراث افسران نیستم البته ممکن است بین وراث افسران هم اشخاصی باشند که بی بضاعت باشند و چیزی نداشته باشند ولی نمیشود آنرا تعمیم داد زیرا ممکن است بین آنها اشخاصی باشند که ورثه آنها چیز دارند و آنها برای ورثه شان اموالی

باقی گذاشته اند ولی در افراد خیال میکنم درصد تا یکی دوتا هم نباشد که ورثه شان بتوانند زندگانی کنند آقایان بانظر ارفاق و عطاوقتی که دارند اجازه بدهند این لایحه به کمیسیون برود و نسبت باین موضوع دقت شود و عادلانه برای اینها هم حقوقی مقرر شود که بشود گفت کمک یعنی یک عالمه که سرپرست خودشان را از دست داده اند اینها لاقبل بتوانند دو سال سه سال پنج سال باین گرانی و سختی معیشت خودشان را اداره کنند و الا عرض کردم باین مبلغ دردی دوا نمیشود.

رئیس - آقای ملک مدنی.

ملک مدنی - بنده خیال میکنم یکی از بهترین لواجیحی که دولت تهیه کرده و به مجلس آورده همین لایحه است مجلس شورای ملی توجه داشته نسبت بورثه اشخاصی که در راه میهن جان خود را داده اند توجهی شده و مساعدتی بآنها بشود و قدر دانی از عمل آنها بشود خوشبختانه دولت هم متوجه شده و این لایحه را آورده و بنده خیال میکنم يك قدری هم تأخیر شده و باید زودتر بمجلس آورده باشند برای اینکه اشخاصی که در شهر یور ماه گذشته کشته شده اند اینها اشخاصی هستند که در راه میهن خودشان جان خود را فدا کرده و مجلس شورای ملی و دولت و ملت هیچوقت آنها را از نظر فراموش نمیکند آقای طباطبائی رفیق محترم بنده هم معلوم شد که موافقت و فرمودند مساعدت بیشتری شود بنده خیال میکنم ایشان هم موافقت بفرمایند بهمین میزان رأی داده شود و این را هم باید در نظر گرفت که پیشنهاد خرج از طرف مجلس بانظامنامه اشکال دارد بهتر این است که موافقت شود که در اصل ماده وارد شویم و همه کمک کنیم که این لایحه که مورد علاقه همه است زودتر تصویب شود.

رئیس - آقای طباطبائی.

طباطبائی - این پیشنهاد اضافه خرج نیست زیرا ممکن است وقتی لایحه بکمیسیون رفت تقابلی هم در خرج پیدا شود چون به طوریکه عرض کردم اشخاصی هستند که استحقاقی ندارند و نباید بآنها کمک شود.

یکی از نمایندگان - مسئله استحقاق نسبت حق دارند و باید قدر دانی کرد) طباطبائی - قدر دانی معنیش این نیست که شش تومان با فرد بدهید منظورم این است که اگر کسی احتیاج بکمک ندارد اسمش را ننویسید و در عوض بکسی که استحقاق دارد بیشتر کمک کنید و الا نظرم این نبود که اضافه خرج پیشنهاد کنم اگر دولت و مجلس موافقت میفرمایند لایحه را طوری بنویسند که باشخاص مستحق بیشتر کمک شود و اشخاصی هم که واقعا بی نیاز هستند چیزی داده نشود.

معاون وزارت جنگ - بنده میخواستم توضیحی خدمت آقایان عرض کنم راجع باین لایحه و آن این است که ما قانون تقاعدمان پیش بینی کرده است برای این قبیل اشخاصی که در راه میهن کشته میشوند ولی قانون ما قانون سابق است و مستمری که ما بتوانیم بدهیم باشخاص باندازه قانون سابق است و آن حقوق باندازه کم است که با افزایش مخارج زندگانی نمیتوانستند ورثه مقتولین زندگانی کنند باین جهت پیشنهاد کردیم که مستمری آنها تمام حقوقشان باشد که بورثه آنها داده شود ولی راجع بوضعیت ارتش انتقاداتی میشود و بنده از آقایانی که ابراز حسن ظن در گذراندن این لایحه میفرمایند فوق العاده متشکرم ولی چیزی که بر ما روشن است این است که افسری که کشته شود ایات شهادت و رشادت را بخرج داده است چون خون او گواه روشنی است که فرار نکرده بنا بر این چون عمده افسران هم قلیل است و عمده زیادی که مقتول شده است بوسیله بمبارانهای هوایی افراد ارتش است و اگر برای افراد حقوق زیادتری قائل شویم آتوقتی بصندوق تقاعد ما اقامه زیادی وارد میآید و در مسائل دیگر بودجه هم اعتبار مخصوص بپای اینکار پیش بینی فرمایند.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

رئیس - رأی میگیریم بغوریت لایحه آقایان موافقت بر خیزند (اغلب برخاستند) تصویب شد. ماده واحد مطرح است.

دکتر سنک - بنده تصور نمیکنم کسی با این لایحه مخالفت داشته باشد و همه موافقت بنده هم که جزء موافقین هستم میخواستم يك تذکری بدهم که در اینجا آقای نخست وزیر هم توجه بفرمایند عرض میکنم همانطور که برای آقایان افسران این قدر دانی را کرده اند و وظیفه برای آنها در نظر گرفته اند. اشخاصی هم هستند که در سلاک نظامی نیستند که آنها هم در این گرفتاری و کشمکش شهید شده اند اگر يك بذل مرخصی هم راجع به اینها بشود اسباب شکر گذاری است.

رئیس - آقای ملک مدنی.

ملک مدنی - بنده يك نظری داشتم چون مذاکره راجع به بیروی دریائی شده است میخواستم عرض کنم که در اینجا اسمی از افراد امنیه برده نشده آهائی که در قضایای شهر یور ماه از بین رفته اند آیا وزارت جنگ راجع بآنها هم توجهی کرده است یا خیر خوبست آقای معاون وزارت جنگ توضیحی بدهند که راجع بآنها چه فکری کرده اند.

رئیس - آقای طباطبائی.

طباطبائی - راجع به اصل مطلب البته بنده موافق هستم و آقای ملک مدنی هم تأیید کردند که موافق تر بودم منتها این است که اشخاصی که بیشتر استحقاق دارند به آنها بیشتر توجه بشود اما مطلبی که آقای دکتر سنک تذکره دادند عیبی ندارد زیرا يك عمده از مأمورین کشوری هم هستند که پس از اینکه عمده کار خودشان را گذاشتند و فرار کردند و عمده هم در سر خدمتشان ماندند و وظیفهشان را انجام دادند باید نسبت به آنها هم کمک کرد و البته این مربوط به لایحه نیست و مربوط بوزارت جنگ هم نیست ولی بر دولت است که اینها را هم باید کاملاً در نظر بگیرد.

رئیس - رأی گرفته میشود به کفایت مذاکرات آقایان موافقت بر خیزند (اغلب برخاستند) تصویب شد. پیشنهادها خوانده شود.

پیشنهاد میکنم که حقوق مرحوم سراسکر امین نیز بورثه آمرحوم تأدیبه شود (در حدود بدست امضا):

رئیس - آقای ملک مدنی.
ملک مدنی - بنده موافقم
رئیس - آقای اعتبار
اعتبار - بنده موافقم
رئیس - آقای صفوی

صفوی - عرض میکنم بنده با این لایحه کاملاً موافقم و خیلی خوشوقتیم که در این موقع يك قدر دانی از این افراد میکنند بنده از این فرصت استفاده میکنم و میخواهم سؤال کنم که آیا این ترتیب برقراری وظیفه برای افراد و افسران بیروی دریائی هم خواهد بود و ضمناً میخواستم تقاضا کنم که بعد از وقایع شهر یور که اسباب تأسف همه ماها است يك عمده از افراد بیروی دریائی ببوشهر منتقل شده اند و با آن وضعیت اسفناکی که دارند با ایات سختی زندگانی میکنند به بنده مکرر تلگرافاتی کرده اند و بنده هم چندین مرتبه بوزارت جنگ مراجعه کرده ام و حالاً هم میخواهم تقاضا کنم که ترتیبی برای پرداخت حقوق عقب افتاده آنها که با ایات بدبختی زندگانی میکنند در نظر بگیرند که اسباب آسایش اینها هم فراهم شود.

معاون وزارت جنگ (آقای ریاضی) - بنده توضیحا عرض میکنم که راجع به بیروی دریائی البته مشمول این ماده هستیم و پیش از همه استحقاق دارند چون در اولین مرحله اتفاقی افتاده و تلفات عمده بآنها وارد شده است اما راجع بافرادی که متواری بوده اند و در بوشهر رفته اند این افراد قسمت عمده شان منتقل بوزارت دارائی شده اند و حقوقشان را از وزارت دارائی گرفته اند و مخصوصاً افسری را ده روز قبل مأمور کردیم که برود به بوشهر و تمام وضعیت آنها را به بیند آهائی که بدرد خدمت میخورند در قسمت های قشون بری وارد شوند در قسمتی هم که بدرد نمیخورند يك فکری برای کار آتیه آنها بشود (صحیح است)
رئیس - آقای دکتر سنک

معاون وزارت جنگ - راجع به مرحوم سر لشکر امین توضیحاً عرض میکنم که ایشان با افزایش حقوق اخیر در خدمت بوده اند و بنا بر این از وضعیت فعلی بهره ور میشوند و این پیشنهاد بضرر ایشان تمام میشود حقوق سابق ایشان دو بست و پنجاه تومان بوده است بعد چهارصد و پنجاه تومان بوده است و با سر لشکری از شصت تومان استفاده میکنند بنا بر این این پیشنهاد کاملاً بضرر ایشان است.

بعضی از نمایندگان - استرداد میکنیم پیشنهاد آقای نقابت .

نصرت - نسبت به افراد و افسران امنیه که تا فروردین ۱۳۲۱ در راه خدمت بمپهن و اعاده امنیت شهید شده اند بر طبق ماده بالا رفتار نماید .

نقابت - عرض میکنم بنده توضیح زیادی ندارم چون یکمده از افسران امنیه هستند که برای اعاده امنیت اینها را مأمور کرده اند در نقاط مختلفه کشور رفته اند و در راه ایجاد امنیت کشته شده اند عده شان هم زیاد نیست اگر بشمرید عده شان بیش از هفتاد نفر نمیشود بنده پیشنهاد کردم که اینها هم مثل افسران ارتش مشمول این قانون باشند و البته آقایان هم مساعدت خواهند کرد محاش را هم ممکن است بعداً در موقع تطبیق با اعتبارات وزارتخانه راهی برایش پیدا کنید بعلاوه افسران امنیه از حقوق شان تقاعد هم میدهند و آنها هم از حیث پرداخت تقاعد مثل سایرین میباشد .

اهنگار - آنها مشمول قانون استخدام کشوری هستند . نقابت - بسیار خوب از محل قانون استخدام کشوری تأمین فرمائید .

وزیر دارائی - نسبت بسایر اشخاصی هم که مقتول شده اند البته بررسی میشود و دولت در نظر دارد که با آنها مساعدت بسکند و از قانون استخدام کشوری استفاده کنند و اگر نتوانستیم از این راه مساعدت کنیم البته در آئیه دولت قانون علیحده تقدیم خواهد نمود و نسبت بقشون هم چون نمی شد علاوه بر آنچه مقرر شده داده شود این لایحه تقدیم گردید . معاون وزارت جنگ - اجازه می فرمائید بنده یک

توضیحی هم عرض کنم و آن این است که عموم افسران افسران ارتش هستند و افسران ارتش هم مشمول این قانون خواهند بود و از این قانون استفاده خواهند نمود (صحیح است) افسران امنیه هم افسران ارتش مأمور امنیه هستند کسور باز نشستگی را هم بصندوق تقاعد ارتش میدهند بنا بر این آنها هم استفاده می کنند .

نقابت - اجازه می فرمائید ؟ مطلب حل شد باین صورت . انوار - اجازه میخواهم

دکتر طاهری - توضیح لازم ندارد دیگر .

نقابت - اجازه فرمائید عرضم را بکنم . حرارت آقایان بقدری است که اجازه نمیدهند در مطالبی هم که مورد قبول دولت است بحث شود . یک نفر که حرف میزند حق ندارد حرف بزاید در وسط حرف او بهر حال همینطور که آقای معاون وزارت جنگ فرمودند که افسران امنیه افسران ارتش است و مشمول است بنده دیگر عرضی ندارم و پس میگیرم فقط خواستم مطلب روشن بشود .

انوار - بنده اخطار نظامنامه دارم . برای خاطر اینکه حمله کردی اول نظامنامه را نگاه کن آنوقت

نقابت - بنده که پس گرفتیم

انوار - خیر باید گفته شود . ماده ۶۵ نظامنامه داخلی میگردد : در قانون بودجه هیچ طرحی را که مستلزم ازدیاد مقرری یا مدد معاش یا وظیفه باشد بعنوان ماده الحاقیه یا بعنوان اصلاح نمیتوان پیشنهاد کرد و همچنین است تا آخر ماده .

پس هیچ طرحی بنده و جناب عالی که میگوئیم لباس قانون پوشیده ایم نباید برخلاف نظامنامه آن هم در بودجه

که اهمیت دارد پیشنهاد بکنیم (صحیح است)

جمعی از نمایندگان - رأی بگیری

رئیس - رأی گرفته میشود بماده واحده پیشنهادی دولت آقایان موافقین ورقه سفید خواهند داد .

(اخذ و استخراج آراء بعمل آمده بود و پنج ورقه سفید شمرده شد)

رئیس - عده حاضر در موقع اعلام رأی نود و شش با اتفاق آراء تصویب شد .

نخست وزیر - بنده خواستم از تقدیری که آقایان

نمایندگان محترم نسبت بشهادت و فایده اخذ و دلجوئی که از بازماندگان آنها فرمودند سپاسگذاری کنیم . البته وظیفه دولت و مجلس نگاهداری از بازماندگان و حق شناسی از آنهاست و در مقابل ارواح پاک آنها ما سرتکریم فرود می آوریم و از درگاه پروردگار برای آنها طلب مغفرت میکنیم ملت ایران همیشه نسبت باشخاصی که وظایف خودشان را انجام داده اند حق شناس و قدردان بوده است و خواهد بود (صحیح است)

۴ - تقدیم بودجه سال ۱۳۲۱ مجلس شورای ملی | رئیس - آقای مرآت اسفندیاری

مرآت اسفندیاری - بودجه سال ۱۳۲۱ مجلس شورای ملی را تقدیم میکنم .

رئیس - بکمیسسیون محاسبات ارجاع میشود . آقای نطقه الاسلامی .

نطقه الاسلامی - بنده میخواستم از موقع استفاده کنم و در این موقع که لایحه راجع بمستمری افسران ارتش گذشت عرض کنم پاسپانان و افسران پاسپانان شهر بانی هم در وقایع اخیر خیلی خدمات دیده اند و جایفشانی کرده اند مخصوصاً کارمندان دولت و کشوری و کسانی هستند که در موقعی که تمام مأمورهای مافوق فرار کردند آنها ماندند و مخصوصاً در این بمباردها تیریز خدماتی فوق العاده کرده و جان فشانی نموده اند بنده خواستم توجه جناب آقای نخست وزیر را نسبت باین موضوع جلب کرده باشم که یک لایحه هم برای

این قبیل کارمندانی که جایفشانی کرده اند بمجلس بیاورند

بعضی از نمایندگان - صحیح است . ختم جلسه

۵ - تصویب فقره گزارش کمیسیون عرایض و مرخصی | رئیس - چند فقره گزارش از کمیسیون عرایض و مرخصی رسیده است اگر اجازه فرمائید آنها هم خوانده شود و تکلیفش معلوم شود بعد جلسه را ختم کنیم . (صحیح است)

خبر مرخصی آقای صفوی :

آقای صفوی درخواست سیزده روز مرخصی از تاریخ ۲۸ بهمن ماه ۱۳۲۰ نموده اند و مورد موافقت کمیسیون عرایض و مرخصی واقع شده اینک گزارش آن به عرض میرسد .

رئیس - موافقین با مرخصی آقای صفوی برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد .

گزارش مرخصی آقای محیط لاریجانی :

آقای محیط لاریجانی سابقاً برای رسیدگی بامور کشاورزی درخواست ۱۵ روز مرخصی از تاریخ ۲۵ دیماه ۱۳۲۰ نموده بودند و پس از رفتن بمجلس به عرض رسانیدم و مجمع قلمی مبتنی شده و پزشک معالج حرکت را برای ایشان خطرناک دانسته و در نتیجه مدت غیبت ایشان مجموعاً به ۳۵ روز بالغ شده است کمیسیون عرایض و مرخصی عذر ایشان را موافقت تشخیص داده و با مرخصی ۳۵ روز ایشان موافقت نموده اینک گزارش آن تقدیم میشود .

رئیس - آقایان موافقین با مرخصی آقای محیط لاریجانی برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد .

گزارش مرخصی آقای همراز :

آقای همراز درخواست ده روز مرخصی از تاریخ ۸ فروردین

- اعضای رأی دهندگان - آقایان : مهدی الله ناهید - نازی - ساکبان - صفاری - دکتر تاج بخش - هاشمی - محمد شهبانی - دکتر طاهری - دکتر جوان - معطاء الله پالیزی - دشتی - فرشی - مهدوی - مستشار - طوسی - اسفندیاریان - عربزی - مشیری - مقدم - باراحمدی - زبیدی - انوشی - پارسا - مصدق - جهانشاهی - امامی - کاظم جالبی - امیر ابراهیمی - چالایی - سزاوار - شاهرودی - نایبی - شهسواری - کامل سارکونی - عزه تاش - متضدی - نصرتبان - مؤید احمدی - اصفهانی - پناهی - اردبیلی - حریری - امیر تهور - پیرن اسفندیاری - ملک زاده آملی - دکتر سنک - ملاپوری - دکتر طباطبائی - مصدق - دکتر ازل ایلی - نیکپور - ذوالقدر - ابراهیم پور - بیات - ارج - گرگانی - لادستانی - دکتر آهوان - اوحدی - مشور - دکتر ملک زاده - رستم گوی - رضوی - نطقه الاسلامی - دادور - لاریجانی - مسعودی - خراسانی - محمد محیط - مرآت اسفندیاری - دکتر سبزی - انوار - رهبری - ملک مدنی - گودرز لیا - اراقی - لبتوایی - مکرم الماشار - طباطبائی - فریدونی - صفوی - انجلی - هدایت الله پالیزی - گلزویان - مهدی - مؤید نایبی - نقابت - کرهر - نوبخت - انباض - هدایت - محمدولی - فرمانفرمایان - آزادی - دکتر نفیسی - شهبانگ - اعتبار .

۱۳۲۱ نموده اند و کمیسیون عرایض و مرخصی با درخواست ایشان موافقت نموده اینک گزارش آن تقدیم میشود .
رئیس - موافقین با ده روز مرخصی آقای همراز برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد .
 گزارش مرخصی آقای اورنگ :
 آقای اورنگ درخواست ۲۰ روز مرخصی از تاریخ ۱۱ اسفند ۱۳۲۰ نموده اند و کمیسیون عرایض با درخواست ایشان موافقت نموده اینک گزارش آن تقدیم میشود .
رئیس - آقایان موافقین برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد .
 گزارش مرخصی آقای جعفر اصفهانی :
 آقای جعفر اصفهانی بواسطه کسالت و لزوم معالجه ۴۵ روز از تاریخ ۲۵ دیماه ۱۳۲۰ از حضور در مجلس معذور بوده اند کمیسیون عرایض و مرخصی عذر ایشان را موجه تشخیص داده و با ۴۵ روز مرخصی ایشان موافقت مینماید .
رئیس - آقایان موافقین با مرخصی آقای جعفر اصفهانی برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد .
 گزارش مرخصی آقای دبستانی :
 آقای دبستانی بواسطه کسالت مزاج و لزوم استراحت بموجب گواهی پزشک معالج درخواست ۲۱ روز مرخصی از تاریخ هفتم اسفند ۱۳۲۰ نموده اند و کمیسیون عرایض و مرخصی با درخواست ایشان موافقت نموده اینک گزارش آن تقدیم میشود .
رئیس - آقایان موافقین برخیزند (جمع کثیری برخاستند) تصویب شد .
 گزارش مرخصی آقای ابراهیمی ریگی :
 آقای ابراهیمی ریگی درخواست ۱۴ روز مرخصی از تاریخ شانزدهم اسفند ۱۳۲۰ نموده اند و کمیسیون عرایض و مرخصی با درخواست ایشان موافقت نموده اینک گزارش آن تقدیم میشود .
رئیس - آقایان موافقین برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد .

گزارش مرخصی آقای گرگانی :
 آقای گرگانی درخواست ۱۲ روز مرخصی از تاریخ سوم اسفندماه ۱۳۲۰ نموده اند و مورد موافقت کمیسیون عرایض و مرخصی واقع شده اینک گزارش آن تقدیم میشود .
رئیس - آقایان موافقین با مرخصی آقای گرگانی برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد .
 گزارش مرخصی آقای نواب یزدی :
 آقای نواب یزدی درخواست ۹ روز مرخصی از تاریخ ۲۳ اسفندماه ۱۳۲۰ نموده اند و مورد موافقت کمیسیون عرایض و مرخصی واقع شده و اینک گزارش آن بعرض میرسد .
رئیس - آقایان موافقین با مرخصی آقای نواب یزدی برخیزند (جمعی برخاستند) تصویب شد .
 گزارش مرخصی آقای تولیت :
 آقای تولیت درخواست دو ماه مرخصی از تاریخ بیستم آذرماه ۱۳۲۰ نموده اند کمیسیون عرایض و مرخصی با یکماه آن موافقت نموده اینک گزارش آن تقدیم میشود .
انوار - اجازه میفرمائید ؟
رئیس - بفرمائید .
انوار - بنده عرض میکنم این مرخصی هارا که درش نظر کردیم در تمامش یک جهاتی را ملاحظه کردیم آقای تولیت بحمدالله دارای نعمت کامل و تمول و ثروت کافی هستند و احتیاجی باین چیز ها ندارند میخواهند چه کار بکنند ؟ مقصود عرض همین بود .
رئیس - آقای ملک مدنی .
ملک مدنی - آقای انوار خوشبختانه از وکلای هستند که از ادوار سابقه در مجلس بوده و اصولی بوده اند و همیشه رعایت اصول و نظامات و قواعد را میفرمایند . آقای تولیت هم مثل سایر وکلای دیگر حقی یک ماه مرخصی را که دارند کمیسیون عرایض هم با این اصل کلی موافقت کرده و گزارش داده است خوبست شما هم موافقت بفرمائید .
رئیس - آقایان موافقین با مرخصی آقای تولیت برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد .

جمعی از نمایندگان - ختم جلسه .
رئیس - چند دقیقه تأمل بفرمائید . اینجا راجع به مرخصی آقای صدر دیروز مذاکره شد . البته کمیسیون عرایض و مرخصی مکلف است دقت کند و ملاحظه صرفه و صلاح کار را بکند و بمجلس شورای ملی گزارش بدهد . آقای دشتی هم بمناسبت اینکه نظار کمیسیون و قواعد مجلس باید رعایت شود اینطور اظهار کردند البته در مقام خودش صحیح بود ولی بنده تصور میکنم که یک مطلبی را باید باستحضار آقایان برسانم و آن این است که اولاً آقای صدر قبل از حرکت شان از مجلس اجازه خواستند برای این مسافرت و البته همینطور که ملاحظه میفرمائید در قانون هم مقرر است که بایستی قبلاً آقایانی که مرخصی میخواهند تقاضا نمایند برای مرخصی شان ایشان همین کار را کردند بعد که ایشان حرکت کردند از آنجا که مجلس ما مجلس ملی است و باید شرایط دیناتی و فرائض دینی را رعایت کنیم بعقیده بنده اشخاصی که برای مسائل و وظایف دینی میخواهند یک اقدامی بکنند آنهم در صورتیکه یک فریضه باشد باید تصدیق و تأیید کرد ایشان از اینجا رفتند بعد از رفتن از ایران مبتلی شدند بیک گرفتاریها و یک ابتلائی که اطلاع دارید برای یک عده از حجاج اتفاق افتاده که هم خسارت دیدند و هم دچار زحمت شدند بعد هم در مدینه ایشان مریض شدند خیلی سخت و بعد از مرض چون کسالت داشتند آمدند به نجف و از قراریکه آقایانی که از عثمات آمده اند اظهار میدارند کسالت ایشان هنوز باقی است و البته رأی و اظهار نظر بمجلس است ولی در این موقع رعایت آقای صدر بنظر بنده بی موقع نیست کمیسیون یک ماه تصویب کرده برای ایشان و با مسافرتی که باید بکنند یکماه بنظر بنده کافی نیست .
یکی از نمایندگان - یک ماه را رأی بگیری یک ماه دیگر برود بکمیسیون .
دشتی - باید برایت کمیسیون رأی داده شود آنهم یک ماه .
انوار - اکثریت که نداریم

هاشمی - چرا اکثریت است .
رئیس - فرمایشی داشتید ؟
انوار - خیر در این باب عرضی نداشتم .
رئیس - آقای دهستانی .
دهستانی - بنده عرضی ندارم .
ملک مدنی - موضوع مطرح نیست آقای .
دشتی - اجازه میفرمائید ؟ عرض کنم که در مجلس آقای فرمول هست و باید یک چیزی مطرح باشد فعلاً مطرح گزارش کمیسیون عرایض و مرخصی است که یکماه تصویب کرده و باید بآن رأی گرفته شود یا رد شود یا قبول شود حالا اگر کسی مخالف این است نمیتواند زیاد تر پیشنهاد کند . جنابعالی یعنی هیچ و کیلی هم نمیتواند اینکار را بکند و اگر ایشان هم برای امر خیریه رفتند خیلی هم نزد خدا مأجور خواهند بود و خدا اجرشان را میدهد و بهتر است بهمان گزارش کمیسیون رأی گرفته شود .
رئیس - بنده در این اظهار عده از آقایان هم موافق بودند .
دشتی - ولی فرمول پارامانی ندارد .
دکتر طاهری - بر گردد بکمیسیون .
دکتر سمیهی - راپرت کمیسیون را بفرمائید قرائت شود .
رئیس - راپرت را مسترد کردند .
دکتر سمیهی - کی مسترد کرد ؟
رئیس - بکمیسیون ارجاع شد .
نراقی - اینکه معمول نیست مجلس که رأی نداده است بر گردد بکمیسیون .
رئیس - راپرت را بکمیسیون ارجاع میکنیم .
پالیزی - اکثریت نیست بماند برای بعد (صحیح است)
 [۶ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه]
جمعی از نمایندگان - ختم جلسه .
رئیس - اگر اجازه میفرمائید جلسه را ختم کنیم (صحیح است) جلسه آتیه روز یکشنبه نهم فروردین ماه ۱۳۲۱ سه ساعت پوس از ظهر دستور لوایح موجوده (مجلس سه ربع ساعت بعد از ظهر ختم شد)
رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری

قانون

اجازه پرداخت اصل حقوق افرادی که در وقایع اخیر بشهادت رسیده اند بورثه آنان بعنوان وظیفه ماهیانه
... ماده واحده - وزارت جنگ مجاز است برابر اصل حقوق افسران و استواران و درجه داران و افراد داوطلب
وظیفه و همردیفان آنها که در پیش آمد اخیر در موقع انجام وظیفه بشهادت رسیده اند از محل درآمد بازنشستگی وزارت جنگ
مطابق حقوقی که در آن تاریخ دارا بوده اند و برای نفرات وظیفه ماهیانه شصت ریال مطابق تقاعدی که بآنها تعلق می گرفته
است وظیفه ماهیانه درباره وراث آنها برقرار و از تاریخ شهادت آنها طبق قانون بازنشستگی ارتش پرداخت نماید .
این قانون که مشتمل بر يك ماده است در جلسه بیست و هشتم اسفند ماه پنجاه و سه و بیست و سه و بیست و دو و بیست و یک مجلس
شورای ملی رسید .
رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری